

yhteys ympäristöön
lhjgroup

ISO 9001
ISO 14001
ISO 45001

BUREAU VERITAS
Certification

Astiakohtainen käsittelymaksu Esitys Jätelautakunnalle

LHJ:n hallituksen puolesta

Immo Sundholm, 12.12.2023

Esitys jätelautakunnalle

- LHJ:n hallitus päätti kokouksessaan 12.12.2023 esittää jätelautakunnalle, että LHJ:n alueella siirrytään **astiakohtaiseen käsittelymaksuun** alkaen 1.1.2025
- Jätteen omistaa ja sen käsittelyn tekee LHJ, jolloin myös sen hinnan määrittelyn tulee voida tehdä LHJ
- Jätteen käsittelyn hinta tulee myös olla sama kaikille koko toimialueella ja hinta tulee olla läpinäkyvästi ja avoimesti nähtävillä kaikille jätehuoltoviranomaisen vahvistamassa julkisessa taksassa
- Seuraavissa dioissa on esitetty asian perusteet, toimintamallin vaihtoehtoja ja aikataulusuunnitelma

Taustaa: jäteastian tyhjennyshinnan muodostuminen (2023)

Nykyisessä kuljetusjärjestelmässä kuljetusyritys laskuttaa kiinteistöltä

- käsittelyn,
- kuljetuksen,
- Verot

Huomattavaa on kuitenkin, että:

- jätteen käsittelyn tekee ja sen vastuu kuuluu LHJ:lle
- Jätteen omistaa ennen astiaan laittamista kiinteistön omistaja ja astiaan laittamisen jälkeen LHJ
- kuljetusyritys puolestaan kuljettaa jätteen paikasta A paikkaan B
- jätteen omistus ei missään vaiheessa kuulu kuljetusyritykselle

- Kiinteistön omistajalle jäteastian tyhjennyshinta muodostuu seuraavasti (esim. 240 l astia Humppila, case L&T, lasku 8/2020):
 - **Käsittely** 3,85 €/krt 37,8 % (LHJ osuus)
 - Kuljetus (= tyhjennys) 4,36 €/krt 42,8 %
 - Vero 1,97 €/krt 19,4 %
 - Yhteensä 10,18 €/krt 100 %

- Sekä käsittelyn että kuljetuksen kustannukset alenivat 2020 ja 2021
- Kuitenkaan yhdenkään yrityksen astialaskuissa kiinteistöille ei havaittu tyhjennyshintojen alentamista
- Pääosa yrityksistä oli edelleen korottanut astiahintojaan

Seuraavassa tietoja poimittuna suoraan kiinteistöjen laskuista eri puolilla aluetta:

1. Envor 2019-2021, Jokioinen (240 l astia), sis. alv 24 %:

- Korotus 8,330 >>8,544>>8,76 €/krt (laskussa uutena laskutuslisä)
- Korotukset 2,5 ja 2,5 % (uuden laskutuslisän 2020 kanssa noin 15 %)
- Laskuissa ei ole erittelyjä eikä niistä selviä mihin korotus kohdistuu

2. L&T 2019-2020, Humppila (240 l astia):

- Korotus 9,65 €/krt >>> 10,18 €/krt
- Korotus noin 5,5 %
- Käsittely on pysynyt ennallaan, kuljetus on noussut
- Laskuissa on erittely

3. Loimaan Seudun Ympäristöhuolto Oy 2019-2020, Loimaa (240 l astia):

- Korotus 8,28 €/krt >>> 8,46 €/krt
- Korotus noin 2,2 %
- Käsittely on pysynyt ennallaan, kuljetus on noussut
- Laskuissa on erittely

1. Finska Oy 2019-2020, Sastamala (240 l astia):

- Korotus 8,86 €/krt >>> 8,89 €/krt
- Korotus noin 0,34 %
- Käsittely oli noussut, kuljetus oli pysynyt ennallaan
- Laskuissa on erittely

2. Mäkiö Oy, 2019-2021, Oripää-Loimaa (240 l astia):

- Korotukset 7,53>>7,71>>7,901 €/krt
- Korotus noin 2,2 %
- Käsittely oli pysynyt ennallaan, kuljetus oli noussut
- Laskuissa on erittely

3. Veikko Lehti Oy/Äetsän Jätehuolto Oy, 2019-2021, Sastamala (240 l astia):

- Korotukset 7,64>>7,64>>7,70 €/krt
- Korotus noin 0,7 %
- Käsittely oli pysynyt ennallaan, kuljetus oli noussut
- Laskuissa on erittely

Käsittelyhintoja 240 l astian tyhjennyslaskuissa (vuonna-21)

Toimija	€/tyhjennys alv 0 %	
• Finska Oy	6,07	Kiinteistö A, Sastamala
• Veikko Lehti Oy	5,412	Kiinteistö B, Sastamala
• Veikko Lehti Oy	4,832	Kiinteistö C, Sastamala
• Loimaan Seudun Ymp.palvelu Oy	4,61	Kiinteistö D, Loimaa
• L&T Oyj	3,85	Kiinteistö E, Humppila
• Mäkiö Oy	3,17	Kiinteistö F, Loimaa
• Saarikkomäki Oy	???	Laskussa ei ollut käsittelyä eroteltuna
• Envor Oy	???	Laskussa ei ollut käsittelyä eroteltuna
• Mikline	???	Laskussa ei ollut käsittelyä eroteltuna
• Huittisten kuljetus Oy	???	Laskussa ei ollut käsittelyä eroteltuna

- **Käsittelyn hintaero halvimman ja kalleimman samankokoisen astian osalta oli noin 91 %**

Jätelaki edellyttää kiinteistön haltijan järjestämässä kuljetuksessa erittelemään laskuissa kuljetuksen ja käsittelyn

Jätelaki 85 § Kiinteistön haltijan järjestämästä kuljetuksesta perittävä maksu

- Kiinteistön haltijan järjestämistä jätteenkuljetuksista perittävien maksujen on oltava tasapuolisia ja kohtuullisia. Kiinteistön haltijalle annettavassa tarjouksessa on maksun perusteet ilmoitettava selkeästi.*
- Kiinteistön haltijalle on toimitettava jätteen kuljetuksesta lasku, josta ilmenevät maksettava määrä, eräpäivä, maksuosoite, maksun peruste riittävän tarkasti yksilöitynä, tieto viivästysseuraamuksista, ohjeet muistutuksen tekemistä varten sekä laskuttajan yhteystiedot kiinteistön haltijan yhteydenottoa varten.*
- Jos kunta perii 80 §:n 2 momentin nojalla jätteen käsittelyä koskevan jätemaksun jätteen kuljettajalta, tämän on eriteltävä käsittelyn ja kuljetuksen osuus kiinteistön haltijalle tekemässään tarjouksessa ja laskussa**

Kaikki yritykset eivät ole eritelleet laskuissaan kuljetusta ja käsittelyä kuten laki edellyttää!

Käsittelyn ja kuljetuksen erottelut kiinteistöjen laskuissa, tilanne 2020

Laskuissa oli eritelty kuljetus ja käsittely:

- L&T
- Loimaan Seudun Ympäristöhuolto Oy
- Veikko Lehti Oy (Äetsän Jätehuolto)
- Finska Oy

Laskuissa ei oltu eritelty kuljetusta ja käsittelyä:

- Envor Oy
- Mikline Oy
- Saarikkomäki Oy
- Huittisten kuljetus Oy

Yhteenvedoa laskuista havaittuna 2019, 2020, 2021

1. Yhdenkään yrityksen laskussa käsittely ei ollut laskenut (⇔ vaikka käsittelyhintaa aleni)
2. Yhdenkään yrityksen laskussa kuljetuksen osuus ei ollut laskenut (⇔ vaikka kuljetusindeksi aleni)
3. Yhdenkään yrityksen kokonaishinta ei ollut laskenut (⇔ vaikka sekä käsittely- että kuljetuskustannukset alenivat)

4. Pääosa oli edelleen korottanut joko kuljetusta, käsittelyä tai molempia
5. Usealla yrityksellä ei ollut laskuissa eritelty käsittelyä ja kuljetusta
6. Samankokoisissa astioissa käsittelyn hinnoissa oli eroa jopa 91 %

7. **Järjestelmä luo myös riskin ”jätteen ajautumisesta LHJ:n alueelta muualle”**

Esitys siirtymisestä astiakohtaiseen käsittelymaksuun alkaen 1.1.2025

- Jätteen omistaa astiaan laittamiseen saakka kiinteistö, sen jälkeen kuntayhtiö
- Käsittelyn tekee kuntayhtiö (=määritetty jätelaissa ja osakassopimuksessa)
- Käsittelyn hinnan määrittäminen kuuluu käsittelyn tekijälle (=kuntayhtiö)
- Käsittelyn laskuttaminen kuuluu kuntayhtiölle (→esitys jatkossa astiakohtaisella hintamallilla)

- Kuljetusyrityksille kuuluu jätteen kuljettaminen nykyisessä järjestelmässä
- Kuljetusyritykset sopivat kuljetuksen hinnan kiinteistöjen kanssa
- Kuljetusyritykset eivät omista jätettä missään vaiheessa
- Kuljetusyritykset eivät tee mitään käsittelyyn liittyvää
- Kuljetusyrityksille ei myöskään kuulu jätteen käsittelyn hinnan määrittely, eikä sen laskuttaminen jatkossa

→ **Esitys: siirytään astiakohtaiseen käsittelymaksuun alkaen 1.1.2025**

Jatkossa kolme vaihtoehtoista mallia alkaen 1.1.2025

- Esitys; otetaan käyttöön alkaen 1.1.2025
- LHJ laskee ja esittää astiakohtaiset käsittelymaksut jätelautakunnalle
- Jätelautakunta vahvistaa käsittelymaksut samansuuruisina ja läpinäkyvinä kaikille taksaan

Laskutuksen toteuttamiseen on vaihtoehtoisia malleja olemassa, kuten mm. seuraavat:

1. Malli Ekorosk (ollut käytössä jo pitkään ko. alueella)

- Jätehuoltoviranomainen päättää astiakohtaiset käsittelymaksut taksassa.
- Kuljetusyritykset toimittavat tyhjennystiedot kuntayhtiölle (=astiakoko, tyhjennyskerrat, kuljetuksen hintaosuudet)
- Kuntayhtiö laskuttaa kiinteistöiltä käsittelyn ja kuljetuksen
- Kuntayhtiö maksaa kuljetusyrityksille kuljetusosuudet (maksu ilman laskutuslisää tms.)
- Kukin kiinteistö valitsee ja kilpailuttaa kuljetuksensa edelleen itse
- Kiinteistöille tulee tasapuolisesti sama hinta käsittelyyn kaikille koko alueella
- Kuljetusyrityksiltä jää laskutustyö pois ja aina varma laskun maksaja
- Laskutukset tehdään Ekoroskilla 3 kk välein
- Jo pitkään hyvin toiminut malli Ekoroskin alueella

2. Malli Botniarosk (ollut käytössä jo pitkään ko. alueella)

- Jätehuoltoviranomainen päättää astiakohtaiset käsittelymaksut taksassa.
- Kuljetusyritykset laskuttavat kiinteistöiltä käsittelyn ja kuljetuksen.
- Kuntayhtiö saa kotitalouksien tiedot kuljetusyrityksiltä (= astiakoko, tyhjennyskerrat).
- Kuljetusyritykset tilittävät käsittelyn osuudet kuntayhtiölle taksan mukaisesti.
- Kukin kiinteistö valitsee ja kilpailuttaa kuljetuksensa itse.

3. Malli ”Hybridi”

- Jätehuoltoviranomainen päättää astiakohtaiset käsittelymaksut taksassa.
- Kuntayhtiö saa kotitalouden tiedot kuljetusyrityksiltä (= astiakoko, tyhjennyskerrat).
- Kuntayhtiö laskuttaa kiinteistöiltä käsittelyn osuuden taksan mukaisesti.
- Kuljetusyritykset laskuttavat kiinteistöiltä kuljetuksen osuuden.
- Kukin kiinteistö valitsee ja kilpailuttaa kuljetuksensa itse.

Astiakohtainen käsittelymaksu, yhteenveto

- LHJ määrittelee jatkossa astiakohtaiset käsittelymaksut vuosittain
- Jätelautakunta vahvistaa ne taksaan
- LHJ laskuttaa jatkossa käsittelyn (ja jos yritykset haluavat, niin myös kuljetuksen niiden puolesta)
- Kuljetusyritys toimittaa jatkossa tiedot astioista ja tyhjennyskerroista JH-viranomaiselle ja LHJ:lle
- Käsittelymaksu on jatkossa sama kaikille kiinteistöille koko alueella
- Käsittelymaksu tulee avoimesti kaikkien nähtäväksi taksaan
- Tällainen malli on ollut jo pitkään käytössä mm. Ekorosk Oy:n ja Botniarosk Oy:n alueilla

- Jätelaki 80 § edellyttää, että kuljetusyrityksen on pidettävä kirjaa jätteen käsittelystä asiakkailtaan perityistä maksuista ja annettava nämä tiedot viranomaiselle (jos siis kuljetusyritys laskuttaa edelleen käsittelyn osuuden jatkossa). Siinä tilanteessa laskutettujen käsittelymaksujen tulee vastata LHJ:n portilla painon mukaan laskuttamaa summaa.

Hyödyt kiinteistöjen omistajille

- Yhdenmukainen hinnoittelu kaikille
- Läpinäkyvyys julkisen taksan myötä
- Reilu ja tasapuolinen kaikille
- Vapaamatkustajat poistuvat
- Jäteastioiden käsittely tulee oikein lasketuiksi kaikille
- Kuntalainen tietää varmasti minne jätteet päätyvät ja mitä niille tapahtuu
- Kaikki muutokset tehtävissä helposti LHJ:n asiakaspalvelusta

Hyödyt LHJ:lle

- Vapaamatkustajat loppuvat, kaikki maksavat käsittelymaksun
- Maksu tulee ulosottokelpoiseksi (nyt se ei ole sitä kuljetusyritysten toimesta)
- Jätteen laatu ja määrä tulee paremmin kontrolliin
- Riskit jätevoimalatoimitusten osalta alenevat (määrä ja laatu)
- Käsittelyn hintamuutokset toteutuvat aina samana ja oikein kaikille kuntalaille (näkyvät taksassa)
- Reilu peli = myös motivaatiotekijä LHJ henkilökunnalle
- Suora asiakasyhteys kuntalaisiin parantaa kokonaisuutta
- Yhteistyö kuljetusyritysten kanssa paranee
- Kokonaisuuden hallinta paranee
- Tiedonsaanti viranomaisille paranee
- Ehkäisee mahdollista jätteen kulkua muualle

Hyödyt kuljetusyrittäjille

- Ne yritykset jotka haluavat, niin LHJ voi laskuttaa myös kuljetuksen ja
- Maksaa kuljetuksen yrityksille sen mukaisina, mitä ne ovat kunkin kiinteistön kanssa sopineet
- Vapaamatkustajat loppuvat, kaikki maksavat
- Yrityksillä jatkossa varma laskun maksaja (=LHJ), ei enää luottotappioita
- Ei enää hankalien asiakkaiden kanssa ”vääntämistä ja karhuamista”
- Yrityksiltä itseltään loppuu joskus hankalakin laskutustyö (jos haluavat niin)
- Maksu tulee ulosottokelpoiseksi (nyt se ei ole sitä kuljetusyritysten toimesta)
- Reilu peli kaikille ja kaikki tulevat jätehuollon piiriin
- Kokonaisuuden hallinta paranee (myös tiedot viranomaisille)

Etenemissuunnitelma

- LHI hallitus 12/2023
- Lautakuntaesittely ja päätös mallista Q1/2024
- Kuntien jne. lausunnot Q2/2024
- Lautakunta vahvistaa valitun mallin Q2/2024
- Kiinteistökohtaisten astiatietojen hankinta Q2-Q3/2024
- Astiakohtaisten käsittelymaksujen laskenta ja määrittely Q2-Q3/2024
- Taksaesitys LHI hallitus 9/2024
- Taksaesitys lautakunnalle 9/2024
- Lautakuntakäsittelyt ja kuntien lausunnot taksaan 10-11/2024
- Taksan vahvistaminen Q4
- Uusi laskutusmalli käyttöön 1/2025
- Ensimmäinen laskutuskerta 4/2025

Huomioitavaa kuitenkin !

- Jos kuitenkin päätetään kunnan järjestämästä kuljetuksesta jatkossa
- Silloin tälle ei ole tarvetta
- Koska nämä asiat toteutuvat silloin osana järjestelmää

yhteys ympäristöön
lhjgroup

Kiitos!

LHJ Group
Ympäristön hyväksi